

עע"מ 606/21

קבוע: 9.3.22

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט לערעורים מינהליים

ליאון (אריק) שנקלר

בעצמו

מרחוב המעגל 1, הוד השרון

טלפון: 054-4281287; דוא"ל: shenkler@netvision.net.il

המערער

נ ג ד

1. משטרת ישראל

2. יחידת חופש המידע של משטרת ישראל

3. מפכ"ל המשטרה

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיבים

סיכומי טענות מטעם המשיבים

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מוגשים בזאת סיכומים מטעם המשיבים.

היום, ז' כסלו תשפ"ב

11 נובמבר 2021

דניאל מארקס, עו"ד

ממונה על ענייני בג"צים

בפרקליטות המדינה

1. עניינו של הערעור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בשבתו כבית המשפט לעניינים מנהליים, בעת"מ 3968-03-18 מיום 15.12.20 (מש/1). בהליך זה, נדונו מספר בקשות לקבלת מידע, אשר התייחסו לעשרות פריטי מידע שונים, שהוגשו על ידי המערער ליחידה לחופש המידע במשטרת ישראל. טענותיו השונות של המערער פורטו בפסק דינו של בית משפט קמא, אשר לאחר דיון מעמיק בהן, דחה את כולן.
2. בפסק דינו, דחה בית המשפט קמא את טענות המערער בנוגע לבקשתו לקבל את כל דוחות הביקורת של היחידה לביקורת פנימית של המשטרה שנעשו בקשר לחקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל (בקשה מס' 4690), מן הטעם שהמשטרה השיבה למערער כי לא התקיימה ביקורת של מדור ביקורת ארצית של משטרת ישראל בנדון.
3. כן נדחתה טענת המערער בנוגע לבקשתו לקבל נתונים אודות דו"חות הביקורת של יחידת הביקורת הארצית בשנים 2007-2017 (בקשה מס' 4975), מן הטעם שבקשה זו טופלה באופן ראוי ונמסר למערער רשימת בקורות שבוצעו בין השנים 2010-2017.
4. כעולה מפסק הדין, בקשה נוספת של המערער לקבל רשימה ארוכה של מידע ומסמכים (בקשה מס' 5067), נענתה באופן חלקי. באשר לבקשה זו קבע בית משפט קמא כי המערער זנח את מרבית טענותיו, למעט טענה בעניין הבקורות שנערכו על חקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל. לעניין זה, קבע בית משפט קמא כי "הבקשה לקבל את הביקורות שבוצעו בקשר לחקירת רצח תאיר ראדה ז"ל נענתה על ידי עו"ד שלו, בשם הממונה על חופש המידע במשטרת ישראל בסבלנות, כדין ואף למעלה מכך, בהתחשב בעובדה שמדובר בבקשה חוזרת שנענתה פעמיים".
5. כעולה מפסק הדין, גם המערער ביקש לקבל את כל החומר הנמצא ביחידה לחופש המידע בקשר לטיפול בבקשותיו לעיל, מס' 4690 ומס' 5067. בית משפט קמא דחה את טענות המערער, בקובעו כי לא נפל פגם במענה שנמסר למערער לפיו מדובר בהתכתבויות פנימיות, קרי, במידע שאין חובה למסרו לפי סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1988 (להלן: החוק או חוק חופש המידע).
6. בסיכום פסק הדין קבע בית משפט קמא, כי "הממונה על חופש המידע של המשטרה העמיד לרשות העותר פריטי מידע רבים שנכללו בתשובות מפורטות ויסודיות. באשר למידע שלא נמסר, ניתנו נימוקים המניחים את הדעת ואף למעלה מזה, ובכפוף לסייגים האמורים בחוק חופש המידע".
7. כפי שיפורט להלן, עמדת המשיבים היא כי הערעור אינו מגלה עילה להתערבות בקביעה של בית משפט קמא, אשר בחן את טענות המערער באופן מעמיק, ודחה את כולן. לפיכך, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על דחיית הערעור.

8. כבר בפתח הדברים יודגש, כי בקשת המערער לקבל את "כל הביקורות (בקרות) השונות שביצעו גורמי משטרה שונים", שאינן הביקורת שנערכות על ידי מדור ביקורת ארצית של המשטרה, אינה ברורה די צרכה. למען הסר ספק, לקראת הגשת סיכומים אלה, נערכה בדיקה חוזרת ועדכנית ביחס לקיומן של ביקורות שעשויות לענות על כוונת המערער. במסגרת זו אותר רק מסמך מיום 17.12.18 על אודות בקרה נקודתית בודדת שנערכה ביום 16.12.18 ביחס לאופן שמירת המוצגים בתיק הרצח של תאיר ראדה ז"ל, שאוחסנו נכון לעת ההיא בתחנת המשטרה בקצרין. ספק אם בקשת המערער מתייחסת לבקרה מסוג זה, אך הדברים מובאים כאן למען שלמות התמונה העובדתית. לגופו של עניין יצוין, כי מדובר במסמך שנוצר על ידי אגף החקירות והמודיעין של המשטרה, ולפיכך, בהתאם לסעיף 14(א)(9) לחוק חופש המידע, הוא מוחרג מתחולתו של החוק.

הרקע הנורמטיבי הצריך לעניין

9. סעיף 1 לחוק חופש המידע קובע כי "לכל אזרח ישראלי או תושב, הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית, בהתאם להוראות חוק זה". בית המשפט הנכבד התייחס לזכות זו בהקשרים רבים, ובין היתר קבע כי הזכות לקבלת מידע על פעילותן של רשויות ציבוריות היא "מאבני היסוד של חברה חופשית. היא נוגעת לעצם קיומו של המשטר הדמוקרטי, היא מזינה את חירות הביטוי וניזונה ממנה, והיא משקפת את התפיסה המשפטית שלפיה הרשות כנאמן הציבור מחויבת לדאוג לציבור ולא לעצמה במילוי תפקידיה" (עע"מ 9135/03 **המועצה להשכלה גבוהה נ' הוצאת עיתון הארץ**, פ"ד ס(4) 217, 233 (2006)).
10. בצד זאת, כיתר הזכויות, גם הזכות לקבלת מידע אינה זכות מוחלטת אלא יחסית וההיענות לה נבחנת מול ערכים ואינטרסים מתנגשים, ראו למשל: עע"מ 1786/12 **אברהים ג'ולאני נ' מדינת ישראל-המשרד לביטחון פנים**, פ"ד ס(3) 362, 388 (2013) (להלן: **עניין ג'ולאני**).
11. הזכות היחסית באה לידי ביטוי בסייגים ובמגבלות הקבועים בחוק חופש המידע. כך, לענייננו, סעיף 14 לחוק קובע שהוראות החוק לא יחולו על גופים מסוימים ועל המידע המצוי ברשותם. בין גופים אלה נמנים מערכי המודיעין והחקירות של משטרת ישראל.
12. סעיפים 8 ו-9 לחוק מתווים את האיזון שבין הזכות לחופש המידע לבין זכויות אחרות ואינטרסים אחרים. בתוך כך, סעיף 8(1) לחוק מורה כי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע אם הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה.
13. סעיף 8(2) לחוק קובע כי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע אם מדובר במידע שנאגר למעלה משבע שנים טרם הבקשה.

14. סעיף 9(א) לחוק מונה את המקרים בהם הרשות לא תמסור מידע. כך, למשל, סעיף 9(א)(1) קובע כי רשות לא תמסור מידע "אשר בגילוי יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בבטחון הציבור או בבטחונו או בשלמו של אדם".

15. סעיף 9(ב) לחוק מונה מקרים בהם הרשות רשאית לסרב לבקשה לקבלת מידע. כך למשל, סעיף 9(ב)(1) קובע שרשות אינה חייבת למסור "מידע אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה"; סעיף 9(ב)(4) קובע שאין חובה למסור מידע "בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, וכן חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין"; וסעיף 9(ב)(8) קובע שרשות אינה חייבת למסור "מידע על אודות שיטות עבודה ונהלים של רשות ציבורית העוסקת באכיפת החוק, או שיש לה סמכות חקירה או ביקורת או בירור תלונות על פי דין, אם גילוי עלול לגרום לאחד מאלה: (א) פגיעה בפעולות אכיפה או ביקורת או בירור התלונות של הרשות".

16. סעיף 10 לחוק מורה כי "בבואה לשקול סירוב למסור מידע לפי חוק זה, מכוח הוראות סעיפים 8 ו-9, תיתן הרשות הציבורית דעתה, בין היתר, לענינו של המבקש במידע, אם ציין זאת בבקשתו, וכן לענין הציבורי שבגילוי המידע מטעמים של שמירה על בריאות הציבור או בטיחותו, או שמירה על איכות הסביבה".

17. סעיף 17 לחוק מתייחס לאפשרות להגיש עתירה על החלטה של רשות ציבורית לפי החוק; ובתוך כך מורה כי בית המשפט הדן בעתירה כאמור רשאי להורות על גילוי מידע מהסוג הנזכר בסעיף 9 לחוק, אם לדעתו העניין הציבורי בגילוי המידע עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על-פי דין.

עיקרי העובדות הצריכות לעניין

18. עניינו של הערעור במספר בקשות לקבלת מידע מיחידת חופש המידע במשטרת ישראל, שהגיש המערער בהתאם לחוק חופש המידע, במסגרתן התבקשו עשרות רבות של מסמכים ומידע מסוגים שונים. יוער, כי פסק הדין כולל טבלה המציגה את כל פניותיו של המערער והמענים שנמסרו לו (עמ' 3-2 לפסק הדין) וטבלה המסכמת את הבקשות והמידע שנמסר בעקבותיהן (עמ' 49-48 לפסק הדין).

להלן יפורטו עיקרי הדברים. כל הנספחים המוזכרים בפירוט להלן, אלא אם כן צוין אחרת, צורפו על ידי המערער לעתירתו (מש/2).

בקשה מס' 4690 :

19. ביום 14.2.17, פנה המערער אל היחידה לתלונות הציבור במשטרת ישראל וביקש לקבל את "כל דוחות הביקורת של היחידה לביקורת פנימית של המשטרה, שנעשו בקשר לחקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל, בין במישרין ובין בעקיפין" (נספח ע/1 לעתירה).

20. ביום 14.3.17 נשלחה למערער הודעה בדבר ארכה ראשונה למתן תשובה לבקשתו, וזאת בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק חופש המידע (נספח ע/4 לעתירה).

21. ביום 9.4.17 נמסר למערער כי מפכ"ל המשטרה החליט להאריך את התקופה לקבלת ההחלטה בבקשתו ב-60 ימים נוספים. זאת, "עקב העובדה שטרם התקבל מענה סופי לבקשה מהאגף הרלוונטי, מורכבות הבקשה והחג העומד בפתחו". באותו היום, השיב המערער להודעה זו וביקש לקבל את אישור מפכ"ל המשטרה לארכה זו. בעניין אישור המפכ"ל, שלח המערער לגורמי המשטרה מספר תזכורות, בימים 27.4.17, 1.5.17, 10.5.17, 19.6.17, ו-2.7.17 (נספח ע/7 לעתירה).

22. ביום 9.7.17 ניתן מענה לבקשה מס' 4690. במסגרת המענה הוסבר כי **לא התקיימה בתיק המבוקש ביקורת של מדור ביקורת ארצית של משטרת ישראל**. עוד הוסבר למערער כי הליכים של פיקוח ובקרה מתבצעים בכל תיקי חקירה על ידי קצין ממונה וגורמים מקצועיים רלבנטיים, וכי בתיקי פשיעה חמורה מתלווה גם פיקוח של פרקליטות המדינה על ידי פרקליט הנותן הנחיות נוספות בהתאם לנסיבות. יתרה מכך הובהר כי בקורות וביקורות כמבוקש במסגרת הבקשה, קרי, של מדור ביקורת ארצית של משטרת ישראל, לא מתבצעות בתיק חקירה פעיל או בתיק חקירה שמתנהל בבית המשפט (נספח ע/15 לעתירה וכן מש/3)

בקשה מס' 4975 :

23. ביום 12.7.17, ביקש המערער לקבל את "כל דוחות הביקורות של היחידה לביקורת פנימית של המשטרה (יב"ק ו/או כל יחידת ביקורת אחרת הקיימת במשטרת ישראל), שנעשו בעשר השנים האחרונות", כאשר הם מסודרים לפי מספר סידורי, כותרת, הגוף המבוקר ותאריך הדוח (נספח ע/16 לעתירה).

24. ביום 10.8.17 ניתן מענה לבקשה זו, לפיו הבקשה התקבלה באופן חלקי. המענה שניתן למערער כלל התייחסות פרטנית לכל אשר נדרש על-ידו :

א. אשר לנתונים המבוקשים מן השנים 2007-2010, נמסר למערער כי בקשתו נדחית בהתאם לסעיף 8(2) לחוק חופש המידע, הקובע כי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה אם המידע המבוקש נוצר או התקבל בידיה למעלה מ-7 שנים לפני הגשת הבקשה ואיתורו כרוך בקושי של ממש. זאת לאור העובדה כי הנתונים המבוקשים אינם ממוחשבים, כי איתור המידע כרוך בקושי ממשי וכן כי מדובר בנתונים אשר חלפו יותר משבע שנים מיום היווצרותם.

ב. אשר לנתונים המבוקשים החל משנת 2010 ועד למועד הגשת הבקשה, נמסר למערער כי בקשתו לקבל את כלל הדוחות של היחידה הארצית לביקורת, וכן את כלל הדוחות של יחידות הבקרה האחרות במשטרת ישראל, נדחית, בהתאם לסעיף 8(1) לחוק חופש המידע. סעיף זה קובע כי רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע שהטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה. אשר לדוחות היחידה הארצית לביקורת, צוין כי מדובר במאות דוחות בקרה, שחלקם מצויים בגנזך המדינה, וכן כי לגבי כל אחד מהדוחות נדרש עיון פרטני וקבלת התייחסות של כלל היחידות המעורבות והגורמים המקצועיים הרלבנטיים. מדובר אפוא בהשקעת שעות עבודה רבות והקצאת משאבים בלתי סבירה. אשר לדוחות של יחידות הבקרה האחרות, נמסר למערער כי מדי שנה מתבצעות מאות בקורות מסוגים שונים ע"י גורמים רבים: אגפי המטה ארצי, מחוזות, מרחבים, תחנות, גורמים מקצועיים, פיקודיים וכיוצא באלה. משכך, כדי למסור את המידע נדרש לפנות לכל אחד מן הגורמים בנפרד לצורך קבלת נושאי הבקרה, וכן נדרשת בדיקה פרטנית של כל בקרה ובקרה. מדובר בהליך ארוך, הדורש השקעת שעות עבודה רבות והפניית משאבים רבים בתוך היחידה הארצית לביקורת וכן בכל אחת מהיחידות והגורמים שביצעו את הבקורות. יחד עם זאת, **צורפה למענה רשימת בקורות שנעשו על ידי היחידה הארצית לביקורת בין השנים 2010 – 2017** **בחלוקה למספר סידורי, סוג הביקורת ונושא הביקורת**, וצוין בפני המערער כי "לאחר שתעיין ברשימה האמורה תוכל לשוב ולפנות אלינו בבקשה ממוקדת לקבלת בקרה ספציפית ואנו נבחן את הבקשה בהתאם" (נספח 29 לעתירה, ומש/4).

בקשה לקבל את כל המידע בהקשר לבקשה מס' 4690:

25. ביום 12.7.17 פנה המערער בבקשה לקבל את כל החומר המצוי ביחידה לחופש המידע ביחס לבקשה מס' 4690, וזאת לרבות מיילים, תכתובות, מזכרים, דיונים בהקשר לבקשה זו וכן הלאה. בימים 17.7.17, 27.7.17 ו- 2.8.17, שלח המערער תזכורות באשר לבקשתו (נספחים 17, 18, 20 ו- 24 לעתירה).
26. ביום 27.7.17 וביום 1.8.17 מסרה היחידה לחופש המידע ש"אין לנו מה להוסיף פרט למענה שנשלח אליך" (נספח 21 ו- 23 לעתירה).
27. ביום 3.8.17 עדכן המערער על הגשת תלונה ליחידה הממשלתית לחופש המידע (נספח 26 לעתירה).
28. ביום 10.8.17, נשלח למערער אישור קבלה על הגשת תלונתו מאת נציגת היחידה הממשלתית לחופש המידע. במכתב זה צוין כי התבקשה תגובת המשטרה לתלונת המערער, ונאמר כי בסיום הברורים יודיעו למערער על ההחלטה בתלונה (נספח 27 לעתירה).

29. ביום 27.9.17, נשלח למערער מענה מהיחידה הממשלתית לחופש המידע, בו נמסר כי התבקשה "התייחסות מחודשת ממשטרת ישראל בכל הנוגע לבקשה 4690" (נספח 35 לעתירה).

30. ביום 8.11.17, עודכן המערער כי ממשטרת ישראל נמסר כי "מדובר בחומרים פנימיים שלנו שלא ניתן לקבל, החומרים הללו הם בבחינת תרשומות פנימיות שלנו לצורך טיפול בבקשות לפי חוק חופש המידע. מדובר בחומרים פנימיים שחוק חופש המידע לא חל עליהם – תרשומות פנימיות של הממונה על חוק חופש המידע, ולכן לא ניתן לקבלן שכן לא לכך נועד חוק חופש המידע." היחידה הממשלתית לחופש המידע ביקשה לקבל את התייחסות המערער, בטרם המשך בירור הנושא (נספח 40 לעתירה).

31. ביום 14.11.17, השיב המערער וביקש, בין היתר, לשמור על תלונתו פתוחה עד לקבלת תשובה רשמית בעניין מיחידת חופש המידע של המשטרה (נספח 41 לעתירה).

בקשה מס' 5067 :

32. ביום 17.8.17, השיב המערער למענה שניתן לו באשר לבקשה מס' 4975, ובמסגרת זאת ביקש המערער פרטים רבים חדשים אשר כללו בין היתר את רשימת הנהלים המשטרתיים הקשורה לקיום המלצות "ועדת זיילר" (ועדת הבדיקה הממשלתית בעניין פעילות משטרת ישראל ופרקליטות המדינה בפרשת האחים פריניאן); רשימת הגופים במשטרת ישראל הרשאים לבצע ביקורת/ בקרה; רשימת נהלי משטרה בקשר לדוחות "היכרות עם החשוד", ועוד. כן ביקש המערער לקבל מספר דוחות ביקורת של היחידה הארצית מתוך הרשימה שהועברה אליו במסגרת המענה לבקשה מס' 4975. המערער גם ביקש לקבל את "כל הביקורות (בקרות) השונות שביצעו גורמי משטרה שונים הקשורים לחקירת רצח תאיר ראדה ז"ל" (נספח 30 לעתירה).

33. ביום 27.9.17 נשלחה למערער הודעה בדבר ארכה ראשונה, וזאת בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק חופש המידע (נספח 34 לעתירה).

34. ביום 30.10.17 נמסר למערער כי מפכ"ל המשטרה החליט להאריך את התקופה לקבלת החלטה בבקשתו ב- 60 ימים נוספים. זאת, "עקב העבודה שטרם התקבל מענה סופי מהאגף הרלבנטי, עומס העבודה בו הוא מצוי ומורכבות הבקשה" (נספח 38 לעתירה).

35. ביום 31.10.17, השיב המערער לעדכון בדבר הארכה השנייה, וביקש לקבל את אישור המפכ"ל לארכה זו (נספח 39 לעתירה).

36. ביום 5.11.17, נמסר למערער כי "ביום 6.4.17 ניתן אישור מפכ"ל להארכת התקופה למתן מענה בבקשת חופש מידע שמספרה 4690", וכן כי "ביום 30.10.17 ניתן אישור מפכ"ל להארכת התקופה למתן מענה בבקשת חופש מידע שמספרה 5067" (נספח 43 לעתירה, וכן מש/5).

37. ביום 21.1.18 ניתן מענה מפורט לבקשה מס' 5067, לפיו הבקשה התקבלה באופן חלקי. המענה כלל התייחסות פרטנית לכל אשר נדרש על-ידי המערער ונמסרו למערער מסמכים שונים. באשר לבקשתו לקבל את כל הביקורות שביצעו גורמי משטרה שונים הקשורים לחקירת רצח תאיר ראדה ז"ל, נמסר למערער, כפי שנמסר לו במענה לבקשה מס' 4690, כי "הליך של פיקוח מתבצע בכל תיק חקירה באשר הוא, על ידי קצין ממונה והגורמים המקצועיים הרלוונטיים. בתיקי פשיעה חומרה מתלווה גם פיקוח של פרקליטות המדינה על ידי פרקליט מלווה אשר מורה על השלמות והנחיות נוספות ככל שנדרש בהתאם לנסיבות כל תיק ותיק. יחד עם זאת, בקרות וביקורות כבקשתך, לא מתבצעות בתיק חקירה פעיל או בתיק חקירה שמתנהל בבית המשפט. לציין כי תיק זה, לרבות הליך החקירה בו, נבחנו זה מכבר על ידי 2 ערכאות שיפוטיות – מחוזי ועליון" (נספח 42 לעתירה, וכן מש/6).

בקשה לקבל את כל המידע בהקשר לבקשה מס' 5067 :

38. ביום 31.10.17, ביקש המערער לקבל לידיו את כלל המידע הנוגע לטיפול בבקשה מס' 5067 (נספח 39 לעתירה).
 39. ביום 5.11.17, ניתן מענה לבקשתו של המערער, בה צוין כי "מדובר בחומר שהוא בבחינת התייעצויות פנימיות", וכי לאור סעיף 9(ב)(4) לחוק חוש המידע, אין למוסרו (מש/7).

העתירה המנהלית והבקשה לפי פקודת בזיון בית המשפט

40. ביום 4.3.18 הגיש המערער את עתירתו במסגרתה טען כי לא קיבל את כלל המידע המבוקש על ידו (צורף לעיל וסומן מש/2).

41. ביום 12.6.18 הגישו המשיבים תגובה המקדמת מטעמם (מש/8), במסגרתו פירטו את המענים שקיבל המערער לבקשות חופש המידע שהוגשו על ידו, והבהירו כי לשיטתם, מענים אלה אינם מקימים עילה להתערבות שיפוטית. זאת, שכן נמסר למערער כלל המידע שניתן היה למסור.

42. ביום 18.6.18 קבעה כב' השופטת ורדה מרוז, כי נוכח התגובה המקדמת המפורטת והיסודית של המשיבים, ומאחר שניתנו הסברים מניחים את הדעת לטענות המערער, המערער יודיע עד לתאריך 1.7.18 אם הוא עומד על העתירה (מש/9).

43. המערער הודיע כי הוא עומד על עתירתו, וביום 3.2.19 התקיים דיון מקדמי בעתירה. במהלך הדיון טען המערער כי הוא לא קיבל מענה לבקשותיו לקבל את החומר "בקשר לבקשת חופש מידע מספר: 4690" ואת החומר

"בקשר עם בקשת מידע 5067". משכך, קבע בית המשפט כי על היחידה לחופש המידע להתייחס לבקשות אלה כבקשות חדשות ולטפל בהן (מש/10).

44. ביום 14.3.19, הגיש המערער לבית המשפט בקשה לפי פקודת בזיון בית המשפט בטענה שהמשיבים לא קיימו את החלטת בית המשפט (מש/11).

45. ביום 20.3.19 הוגשה תגובת המשיבים לבקשת המערער לפי פקודת בזיון בית המשפט. בתגובה, הובהר כי המערער קיבל מענה כבר ביום 8.11.17 (עובר להגשת העתירה) לבקשתו לקבל את כל החומר הנוגע לבקשת מידע מספר 4690, וזאת בניגוד לנטען על ידו במסגרת העתירה. כן הובהר כי גם לבקשת המערער לקבל את החומר הנוגע לבקשת מידע מספר 5067 ניתן מענה, וזאת ביום 5.11.17. בשני המענים שניתנו למערער נמסר לו כי מדובר בתרשומות של התייעצויות פנימיות, ומשכך אין להעבירו (מש/12).

46. ביום 16.12.19 התקיים דיון נוסף בעתירה, במסגרתו נדונה גם הבקשה לפי פקודת בזיון בית המשפט (מש/13). ביום 15.1.20 הגיש המערער סכומים מטעמו וביום 12.3.20 הגישו המשיבים סיכומים מטעמם. ביום 15.12.20 ניתן פסק הדין המפורט והמנומק של בית משפט קמא, במסגרתו נדחו כלל טענות המערער באשר לבקשות המידע שלו. כעולה מפסק הדין, בית משפט קמא בחן כל סעד שהתבקש על ידי המערער וכל תשובה שנמסרה לו, והגיע למסקנה שלא קיימת עילה להתערבות שיפוטית בהחלטות המשיבים.

בכלל זה, בית משפט קמא קבע כי "הממונה על חופש המידע של המשטרה העמיד לרשות העותר פריטי מידע רבים שנכללו בתשובות מפורטות ויסודיות. באשר למידע שלא נמסר, ניתנו נימוקים המניחים את הדעת ואף למעלה מזה, ובכפוף לסייגים האמורים בחוק חופש המידע".

47. יתרה מכך, נקבע בפסק הדין כי בקשות המידע של המערער "מעלות חשש כבד למסע דיג ולניסיון להכפשת משטרת ישראל, כי אינה פועלת על פי החוק ועל פי הוראות בית המשפט, משקרת ומזייפת מסמכים, כפי שטען העותר בתקיפות פעמים מספר – לכך אין לתת יד".

48. משום שבקשותיו של המערער מתייחסות בין היתר לחקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל, ולשלמות התמונה העובדתית, יצוין כי ביום 11.5.21 הורה בית המשפט העליון כי ייערך משפט חוזר לרומן זדורוב. ביום 5.9.21 הגישה המדינה כתב אישום מתוקן נגדו, במסגרת המשפט החוזר.

עמדת המשיבים

49. עמדת המשיבים היא כי דין הערעור להידחות, בהעדר עילה להתערבות בפסק דינו המפורט והמנומק של בית משפט קמא.

50. כעולה מפסק הדין, כל בקשותיו של המערער נענו באופן מפורט ויסודי. חלק מן המידע שהתבקש נמסר למערער, וביחס לחלק האחר, נמסרו לו נימוקים מפורטים המסבירים את דחיית הבקשות. יתרה מזו, פסק הדין של בית משפט קמא מפורט ומנומק ומתייחס לכל בקשה ובקשה של המערער, לטענותיו ולמענים שניתנו לבקשותיו. לעמדת המשיבים, הערעור אינו מעלה כל עילה להתערבות של בית המשפט הנכבד בפסק הדין המפורט והמנומק של בית משפט קמא.

51. ראשית, המערער ביקש לקבל מידע על הבקורות והביקורות של מדור ביקורת ארצית של משטרת ישראל בעניין חקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל (בקשה מס' 4690). אולם, כפי שנמסר למערער ולבית משפט קמא, **לא התקיימה ביקורת של מדור ביקורת ארצית על חקירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל**. בדיקה עדכנית שנערכה מול מדור ביקורת ארצית של המשטרה העלתה כי לא חל שינוי בעניין זה.

52. בהמשך, הרחיב המערער את בקשתו וביקש לקבל "כל הביקורות (בקורות) השונות שביצעו גורמי משטרה שונים הקשורים לחקירות רצח תאיר ראדה ז"ל" (בקשה מס' 5067). לבקשה זו השיבו המשיבים, בין היתר, כי בכל תיק חקירה מתקיים הליך של פיקוח על ידי קצין ממונה, ובתיקים של פשיעה חמורה, גם על ידי הפרקליטות (הערה זהה נמסרה לו כבר במענה לבקשה מס' 4690). טענת המערער בערעור היא כי אמירה זו כמוה כהודאה על קיומם של דו"חות ביקורת פנימיים שלא נמסרו לו. טענה נוספת של המערער מתבססת על דיווחים בתקשורת לפיהם מפכ"ל המשטרה ביקש מקצין משטרה ממחוז דרום להתלוות לחקירה על מנת לפקח על הנעשה בה. מבלי להתייחס לטענה זו במישור העובדתי, יובהר למען הסר ספק, כי פעולות כגון אלה הן בגדר ניהול תיק החקירה עצמו. אין המדובר בביקורת חיצונית לחקירה אלא בטיוב עבודת המשטרה, תוך כדי פעולה, כחלק מתיק החקירה. למען הסר ספק נזכיר, כאמור לעיל, כי סעיף 14(א)(9) לחוק חופש המידע מחריג את מערכי המודיעין והחקירות של משטרת ישראל מתחולתו של החוק.

53. בקשת המערער לקבל את "כל הביקורות (בקורות) השונות שביצעו גורמי משטרה שונים", שאינן הביקורת שנערכות על ידי מדור ביקורת ארצית של המשטרה, אינה ברורה די צרכה. למען הסר ספק, לקראת הגשת סיכומים אלה, נערכה בדיקה חוזרת ועדכנית ביחס לקיומן של ביקורות שעשויות לענות על כוונת המערער. במסגרת זו אותר רק מסמך מיום 17.12.18 על אודות בקרה נקודתית בודדת שנערכה ביום 16.12.18 ביחס לאופן שמירת המוצגים בתיק הרצח של תאיר ראדה ז"ל, שאוחסנו נכון לעת ההיא בתחנת המשטרה בקצרין. על פי רישומי המשטרה, בדיקת אחסון מוצגי התיק נערכה לבקשת הפרקליטות. ספק אם בקשת המערער מתייחסת לבקרה מסוג זה, אך הדברים מובאים כאן למען שלמות התמונה העובדתית.

54. יודגש, כי בקרה זו נערכה לאחר שטופלו ונענו בקשות המערער לפי חוק חופש המידע, לאחר שהוגשה עתירתו ואף לאחר שהוגשה התגובה המקדמית מטעם המשיבים לעתירה. במועד שבה נערכה הבקרה, ההליך בבית משפט קמא עוד היה תלוי ועומד. עם זאת, דומה כי חלוף הזמן מאז עריכת הברור העובדתי ביחס לקיומו של מידע רלוונטי, חלוף הזמן מאז הגשת העתירה, וכן העובדה כי מדובר בבקרה נקודתית מאוד, הביאו לכך שהגורמים שליווי את העתירה המנהלית מטעם המשטרה לא קיבלו עדכון אודות הבקרה. בנסיבות אלה, לא נמסר עדכון לפרקליט שטיפל בעתירה המנהלית או לבית משפט קמא. יתרה מזו, כאמור, ספק אם הבקרה עונה על בקשתו של המערער לקבל לידי "כל הביקורות (בקרות) השונות שביצעו גורמי משטרה שונים הקשורים לחקירת רצח תאיר ראדה ז"ל".

55. לגופו של עניין, עמדת משטרת ישראל היא כי אין מקום למסור את הבקרה מיום 16.12.18 לידי המערער. בהתאם לסעיף 14(א)(9) לחוק, הוראות החוק לא חלות על מידע שנוצר, שנאסף או שמוחזק בידי מערכי המודיעין והחקירות של משטרת ישראל. משמעות הדבר היא כי גופי החקירה של המשטרה אינם כפופים לתחולתו של חוק חופש המידע וממילא חומר המצוי ברשותם אינו כפוף לחובות העיון והגילוי על-פיו (ראו עע"מ 1786/12 ג'ולאני נ' מדינת ישראל - המשרד לביטחון פנים (מיום 20.11.13). למעלה מן הצורך עוד יצוין, כי מדובר במסמך פנימי מובהק.

56. המערער חוזר על טענתו לפיה מפכ"ל המשטרה לא אישר את האורכות שנדרשו למתן מענה לבקשותיו, כנדרש בהתאם סעיף 7(ג) לחוק חופש המידע. כאמור לעיל, בהודעות מיום 9.4.17 (ביחס לבקשה מס' 4690) ומיום 30.10.17 (ביחס לבקשה מס' 5067) נמסר למערער כי מפכ"ל המשטרה החליט להאריך את התקופה למתן החלטה בבקשותיו. בהמשך לבקשת המערער לקבל את האישורים שניתנו על ידי המפכ"ל, נמסר לו מכתב נוסף, הפעם של ראש תחום ייעוץ והנחיה במשטרת ישראל, בו הובהר כי מפכ"ל המשטרה הוא שאישר את הארכות. המערער לא מסתפק בכך ומטיח האשמות קשות על המשטרה, על הפרקליטות ועל בית המשפט. סגנונו של המערער הוא קשה ביותר ודי בו כדי להביא לדחיית טענותיו. יצוין, הרבה מעבר לנדרש, כי ההודעות שנמסרו למערער בזמן אמת, ומכתב ראש תחום ייעוץ והנחיה במשטרת ישראל שנמסר למערער זמן קצר לאחר מכן, מדברים בעד עצמם ועומדת להם חזקת התקינות.

57. טענה נוספת של המערער נוגעת לתשובות שנמסרו לבקשותיו לקבל את החומר הנוגע לטיפול בבקשות המידע מס' 4690 ו-5067. לטענת המערער, הוא לא קיבל מענה לבקשות אלה. אשר לבקשה הנוגעת לבקשה מס' 4690, לטענתו לא התקבלה תשובה מהיחידה לחופש המידע אלא רק מהיחידה הממשלתית לחופש המידע. לעמדת המשיבים, לא נפל כל פגם בקביעות בית משפט קמא לפיהן היחידה הממשלתית לחופש מידע "ביצעה את תפקידה ודאגה לברר, לקבל מענה ולהעבירו לעותר" וכי "יש לראות בתשובה שקיבל העותר באמצעות עו"ד

קדח, תשובה מטעם הממונה על חופש המידע במשטרה" (פסקה 95 לפסק הדין). באשר לבקשה הנוגעת לטיפול בבקשה מס' 5067, טוען המערער כי התשובה מיום 5.11.17 לבקשה זו, אותה צירפו המשיבים לתגובתם לבקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט, זויפה. המשיבים יבקשו לסמוך ידם על קביעת בית משפט קמא, לפיה "קביעתו של העותר כי המסמך מזויף, לא נתמכה ולו בבדל ראייה ולמותר לומר כי מדובר בהאשמות חמורות, בפרט כשהן מופנות נגד משטרת ישראל. העובדה כי המסמך לא התקבל אצל העותר, לטענתו, אינה ראויה לכך שהמסמך מזויף" (פסקה 98 לפסק הדין).

58. עוד מלין המערער על עצם ההחלטה שלא למסור לו את ההתכתבות הפנימית הנוגעת לטיפול בבקשות המידע. לעמדת המשיבים, דין טענות המערער להידחות משום שהן אינן מקימות כל עילה להתערבות בפסק הדין המנומק של בית משפט קמא. סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע קובע כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות ועוד. לא נפל פגם בהחלטת בית משפט קמא לפיה הוראות סעיף 9(ב)(4) לחוק חלות גם על היחידות לחופש מידע של הרשות הציבורית. לעניין טענת המערער כי מדובר ב"התייעצויות הקבועות בדין", המוחרגות מתחולתו של סעיף 9(ב)(4), צדק בית משפט קמא כאשר קבע כי מונח זה מתייחס למקרים שבהם החוק מטיל חובה על הרשות הציבורית לקיים התייעצות עם נושא תפקיד מסוים או עם גוף מסוים, בטרם תופעל הסמכות המוקנית לה בדין (פסקה 113 של פסק הדין המפנה לספרו של פרופ' סגל, עמ' 201).

יתרה מזו, בהתאם לפסיקה, נדרש בית משפט קמא גם להקשר הקונקרטי של המידע המבוקש וקבע: "כאמור בפסיקה, הטענות לעניין סעיף 9(ב)(4) נבחנות בקונטקסט של הבקשה והגורמים המעורבים בה. דווקא יחידות חופש מידע, במהלך בירורים שעושות מול יחידות אחרות ברשות הציבורית. עשויות להיחשף לפריטי מידע רגישים. בנוסף, תהליכי העבודה והאינטראקציה בין היחידות, התייעצות בין הגופים השונים, ראוי שתהיה מוגנת על מנת לאפשר מהלך עבודה תקין ושיח פנימי פתוח וחופשי מלחצים, הן ביחידה עצמה והן עם יחידות ציבוריות אחרות, אליהן היא נאלצת לפנות". לעמדת המשיבים, לא נפל כל פגם בקביעות אלה.

59. המערער טוען כי היה על בית משפט קמא לעשות שימוש בסמכות מכוח סעיף 17 לחוק חופש המידע ולהורות על מסירת המידע המבוקש, על אף סירובה של הרשות. כעולה מפסק הדין, בית משפט קמא התייחס באופן מפורט לבקשתו של המערער. תחילה, הבהיר בית משפט קמא, בצדק, כי סמכותו מכוח סעיף 17(ד) לחוק חופש המידע אינה משתרעת על מידע שחוק חופש המידע אינו חל עליו. בענייננו, משמעות הדבר היא כי הוא אינו חל על מידע בהתאם לסעיף 14(9) לחוק, קרי, מידע של מערך החקירות והמודיעין של משטרת ישראל. באשר למידע שהוחלט שלא למוסרו בשל אחת העילות המנויות בסעיף 9 לחוק, מפסק הדין עולה כי "לא פירט העותר לגביו אילו חומרים ומאילו טעמים בית המשפט "ידרוש" את העברת החומרים לעיונו ואח"כ יעביר, עפ"י החלטתו, לעותר. מדובר בבקשה כללית, בלתי מנומקת, שאינה מתייחסת לפריטי מידע ספציפי, למרות שברור לעותר שמדובר בפועל בעשרות רבות של פריטי מידע, הכוללים בעצם עשרות פריטי מידע. בנוסף, כבר נקבע לעיל, כי

מהתייחסותו הפרטנית בסיכומים לבקשות שהגיש עולה כי חלק מן הטענות נזנחו.... לגופו של עניין, כאמור בפסיקה, בית המשפט אינו מחויב, אם קיבל את נימוקי המדינה לסירובה למסור חלק מפריטי המידע, לבוא בשעריו של סעיף 17 לחוק". לעמדת המשיבים, לא נפל פגם בקביעת בית משפט קמא לפיה הוא "לא השתכנע כי אף שנקבע שהחלטת הרשות אינה לוקה בחוסר סבירות, ניתן להגיע לתוצאה אחרת, סבירה יותר, בהתאם לאיזונים שנקבעו על ידי המחוקק. יחידת חופש המידע של המשטרה ביצעה את האיזונים המתאימים וסיפקה מידע חלקי, שיכולה הייתה לעשות זאת, ולראיה החומרים הרבים שקיבל העותר, כאמור לעיל, שאף צורפו כנספחים לעתירה". נוסף על כך, לעמדת המשיבים, לא נפל פגם בקביעת בית משפט קמא לפיה לא השתכנע שעתירה "עוסקת בעניין ציבורי, שיש לתת אליו את הדעת. ואף לו הייתי מסכים עם העותר כי עסקינן בעניין ציבורי, לא שוכנעתי כי העניין הציבורי בגילוי המידע (ככל שהיה, ואיני קובע זאת) עדיף וגובר על דחיית חלק מהבקשות והנימוקים בצידן, המשקפים אינטרסים ציבוריים כבדי משקל". כמו כן קבע בית משפט קמא, כי "לא למותר לציין, כי פרטי מידע רבים שנדרשו, לא ברור הקשר שלהם לעניין מטרתו המוצהרת של העותר בבקשות המידע בעניין זדורוב.... בקשתם של עשרות רבות של פריטים (כשל פריט הוא נושא נרחב בפני עצמו) מעלה, כאמור, חשש למסע דיג או הטרדה של הרשות המנהלית ורצון להכפשתה, כפי שטענה המדינה. בית המשפט אינו יכול לתת יד לכך". לעמדת המשיבים, לא נפל פגם כלשהו בקביעות אלה.

במסגרת הערעור, ממקד לכאורה המערער את בקשתו ב- 9 דו"חות ביקורת שלא נמסרו לו (עמ' 19 להודעת הערעור). כעולה מן המענה לבקשה מס' 5067, נמסר למערער הסבר מדויק ביחס לכל דו"ח. כעולה ממענה זה, מרבית דוחות הביקורת המבוקשים לא נמסרו למערער משום שהם **חושפים שיטות הפעלה ואמצעים של משטרת ישראל ויש בגילויים חשש לפגיעה ביכולת התפקוד התקין של המשטרה**, כאמור בסעיפים 9(ב)(8)(א) ו-9(ב)(1) לחוק חופש המידע. הנימוקים המלאים מצוינים במענה. בעקבות הגשת הערעור, למען הסדר הטוב, נערכת בדיקה חוזרת ביחס לדו"חות המבוקשים. נכון למועד הגשת סיכומים אלה, טרם הסתיימה הבדיקה. אם יחול שינוי בהחלטה ביחס לאילו מהדו"חות, יבקשו המשיבים לעדכן על כך לפני מועד הדיון. באשר לשני הדוחות לגביהם נמסר למערער כי תהליך הכנתם טרם נסתיים, נבקש לעדכן כי מדובר כיום בדו"חות סופיים. בתום הבדיקה האמורה, תימסר למערער החלטה ביחס לדו"חות אלה.

סוף דבר

60. לאור כל האמור לעיל, עמדת המשיבים היא כי דין הערעור להידחות תוך חיוב המערער בהוצאות, בהיעדר עילה להתערבות בקביעתו של בית המשפט קמא, אשר התייחס באופן מפורט ויסודי לכלל טענות המערער ודחה אותן.